

MUZEJ GRADA KAŠTELA

NOĆ MUZEJA '16

**ŠTO IMA U
KAŠTEL
SUĆURCU?**

Pedagoška radionica povodom Noći muzeja 2016. godine: Sovina pitalica

Izdavač: Muzej grada Kaštela

Za izdavača: Ivan Šuta

Voditeljica radionice: Sanja Jaman

Tisak: Muzej grada Kaštela

Naklada: 40 primjeraka

Kaštela, siječanj 2016. godine

MUZEJ GRADA KASTE LA

MALA SOVA PO MUZEJU SKITA

POZORNO SLUŠA, ALI OD ZNATIŽELJE

PUNO PITANJA UPITA ...

U davna vremena na području današnjeg grada Kaštela nalazila su se plodna polja s izvorima vode, zaštićena planinom **Kozjak** na sjeveru i **Kaštelanskim zaljevom** na jugu. Ovo područje pružalo je idealne uvjete za život. Upravo zato ljudi su se ovdje naseljavali i u prapovijesti. Danas se tu nalazi grad sačinjen od sedam sela koja su nastala od **obrambenih kaštela** ili **utvrda**.

Kašteli ili utvrde gradili su se kako bi se stanovništvo zaštitilo i obranilo od neprijatelja koji su im pokušavali nasilno otkinuti ovo plodno i bogato područje uz more. Bili su prisiljeni graditi **utvrđena naselja na morskim hridima**. Najstarija takva utvrda sagrađena je upravo u **Kaštel Sućurcu**. Prije otprilike 600 godina, u 14. stoljeću, nadbiskup Andrija Gualdo podigao je **visoku kulu na tri kata** kako bi se stanovnici, naseljeni oko crkvice sv. **Jurja na Putalju**, imali gdje skloniti. Utvrda se vremenom nadograđivala, a stanovnici su gradili domove unutar obrambenih zidova. Krajem 17. stoljeća se neprijatelji povlače pa stanovnici nastavljaju gradnju svojih domova izvan zidova obrambene utvrde. Danas se u **Nadbiskupskoj palači** nalazi **Muzej grada Kaštela** u kojem se čuva dio kulturnih povijesnih nalaza s područja Kaštel Sućurca. Sačuvani su i **grbovi** koji su bili znak prepoznavanja nadbiskupa koji su tu živjeli. Spomenut ćemo nalaze iz razdoblja **antike** i **srednjeg vijeka**.

Iz predmeta koji se čuvaju u muzeju možemo saznati kako su živjeli stanovnici u vrijeme **antike**. Imali su svoju vjeru i običaje kao i mi. Vjerovali su u vladara šume **Silvana** čiji su prikaz klesali u stijene. On je bio **zaštitnik stada i vegetacije**. Bavili su se poljoprivredom i stočarstvom. Polja u obrađivali s **željeznim motikama**, sadili su stabla **maslina** od kojih bi proizvodili **ulje** i čuvali ga u **hispanskim amforama** (*Hispanija-Španjolska*). Iako nisu imali moderne satove kao mi svejedno su pratili vrijeme ali pomoću **sunčanog sata** koji je pokazivao vrijeme pomoću sjene. Imali su i poseban način odijevanja. Omatali su se **tkaninama** koje su znali pričvrstiti s **fibulama** na ramenu ili **pojasevima** oko pasa na kojima su bila ukrasne brončane **pojasne kopče**. Nisu hodali bos već su pravili **sandale** koje su ojačavali potplatama i **željeznim zakovicama**. Proizvodili su posude koje su svakodnevno koristili a glavno izvor topline i svjetla bila je **vatra**. Uvečer bi svoje domove osvijetlili paljenjem **keramičkih**

uljanica. Znali su izrađivati i predmete od stakla, a pravili su i minijature primjerke poput malog **plavog balzamarija** koji je možda služio za igru ili kao ukras.

Osim nalaza iz antičkog doba u Kaštel Sućurcu čuvaju se i nalazi iz **srednjeg vijeka**. U riznici župne crkve čuva se prijepis **Trpimirove darovnice**, prvog dokumenta u kojem se spominje hrvatsko ime (*Chroatorum*). U muzeju možemo vidjeti i **polukružni luk** koji je bio djelom **oltarne pregrade** koja je dijelila oltarni prostor u crkvi od prostora za vjernike. Dio iste pregrade je i **kameni reljef** ukrašen ornamentom. Još mnogo vrijednih predmeta se u muzeju čuva, ali ovdje ćemo se zaustaviti do ponovnog susreta.

**SPOMENULI SMO SAMO MALI DIO
KAŠTELANSKE BAŠTINE I IMAMO
SPOZNAJE NOVE, DOĐITE NAM OPET I
PRIMITE POZDRAV OD ZNATIŽELJNE
SOVE!**

Tko je bio moćni vladar šume i stada? _____.	Bilo je važno od neprijatelja selo _____ pa je bilo hitno _____ sagraditi!	Da odjeća stoji onako kako oni hoće, koristili su _____ i pojasne _____.	Nije šala, pratili su modu, pravili su _____ da ne bi bosí hodali po podu.
Nije bilo svejedno kad će se posao odraditi pa je trebalo često na _____ gledati!	Masline je trebalo brati, ulje praviti i u _____ _____ ga čuvati.	Domove su htjeli osvijetliti pa su keramičke _____ znali upaliti.	Pravili su lijepe predmete od stakla. Koji predmet ovdje je služio kao ukras ili igračka? _____

Čemu su služili utvrđeni kašteli uz more?	Kako se zove trg unutar Nadbiskupske palače?	Čime su stanovnici u prošlosti obrađivali zemlju?	Što je u prošlosti bilo glavni izvor svjetla i topline?
Što se učvršćivalo pomoću fibule ili pojasa s pojasnom kopčom?	Gdje su se stanovnici Putalja sklanjali od neprijatelja prije otprilike 600 godina?	Što se danas nalazi u Nadbiskupskoj palači?	Kojem povijesnom razdoblju pripadaju amfore, fibule, sunčani sat i keramičke uljanice?